

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 657.3

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/180-32>**Бондаренко Н.М.**

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри статистики, обліку та економічної інформатики,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4733-8159>

Гончар К.С.

магістр,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0544-2505>

Bondarenko Natalya, Honchar Kseniia
Oles Honchar Dnipro National University

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ДОХОДІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ефективність управлінських рішень значною мірою залежить від своєчасного одержання інформації про здійснювані господарські операції. Основним джерелом такої інформації є бухгалтерський облік. Належним чином організована система бухгалтерського обліку доходів виявляє значний вплив на стратегічний успіх суб'єктів господарювання, оскільки від цього залежить формування фінансового результату діяльності підприємства та його подальше функціонування в довгостроковій перспективі. Стаття присвячена дослідженню деяких питань обліку доходів та їх аналізу на промислових підприємствах України. У статті з'ясовано питання нормативно-правового регулювання обліку доходів. Досліджено динаміку та відсотковий склад доходів вітчизняних підприємств, проаналізовано їх структуру у розрізі галузей економіки. Встановлено цінність доходів для підприємств промислового комплексу та їх вплив на фінансовий стан на прикладі ДП «КБ «Південне».

Ключові слова: дохід, бухгалтерський облік, аналіз, підприємство, промисловість.

SOME ASPECTS OF ACCOUNTING AND ANALYSIS OF INCOME OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

The effectiveness of management decisions largely depends on timely receipt of information about economic operations. The main source of such information is accounting, which serves the economic activity of a certain enterprise and should take into account its peculiarities as much as possible. A properly organized income accounting system has a significant impact on the strategic success of business entities, since the formation of the financial result of the enterprise's activity and its further functioning in the long term depends on it, but in practice a significant number of domestic enterprises neglect the rational organization of accounting, which in general affects the general management of the enterprise. Income is the result of economic activity and a significant indicator in the system of evaluating the effectiveness of the enterprise's activity, the degree of its reliability and financial well-being. The topicality of the topic is related to the insufficient disclosure of the features of the accounting of the income of industrial enterprises, which affects the correctness and timeliness of their display in the accounting. The purpose of the article is to highlight the aspects of revenue accounting and assess the trends of their current level at industrial enterprises. The study was conducted using analysis, generalization, grouping, and comparison. The graphical method was applied to illustrate the research findings. The article found out that the income management system at enterprises cannot fully exist without proper regulatory and legal support for their accounting. Commonalities and differences regarding income accounting according to national and international standards are revealed. The authors considered the elements of the accounting policy in relation to income and proposed its addition in the part of the period of attribution of income to financial results, which reduces the risk of distortion of reporting indicators. The dynamics and percentage composition of the revenues of domestic enterprises were studied. The structure of revenues of enterprises in Ukraine by industry in 2016 and 2020 was analyzed. The value of income for the enterprises of the industrial complex and their impact on the financial condition was established using the example of «Yuzhnoye state design office».

Keywords: income, accounting, analysis, enterprise, industry.

JEL classification: M20, M41

Постановка проблеми. Складна економічна ситуація, яка склалася на промислових підприємствах в Україні зараз вимагає прийняття адекватних рішень щодо спрямування ресурсів на досягнення позитив-

ного економічного та соціального ефекту, зокрема підвищення конкурентних переваг. Розміри, склад доходів та належним чином організована система бухгалтерського обліку виявляють значний вплив на стра-

тегічний успіх суб'єктів господарювання, оскільки від цього залежить подальше функціонування підприємства в довгостроковій перспективі. Як і в будь-якій іншій галузі, облік на підприємствах промислового комплексу має забезпечувати надання користувачам своєчасних та достовірних даних, оскільки коректність обліку доходів впливає й на фінансовий результат. Тому питання особливостей обліку доходів не можна залишати поза увагою.

Аналіз досліджень та публікацій. Дослідження проблем обліку доходів українських підприємств знайшло своє відображення у працях багатьох вчених. О. В. Павелко [1] у своїй праці здійснив дослідження сутності дефініції «дохід». В. Г. Васильєва та Д. Ю. Семенюк [8] здійснили порівняльний аналіз практики обліку, оцінки, визначення та класифікації доходів за міжнародними стандартами та національними стандартами. В. А. Малахова, А. С. Екгардт [9] та Л. В. Глушко [10] особливу увагу приділяли методичним рекомендаціям щодо облікової політики в частині доходів. Т. О. Мулик [14] досліджував аналітичне забезпечення управління доходами підприємства. Проте, питання організації обліку доходів промислових підприємств та виявлення резервів їх збільшення потребують подальшого дослідження.

Метою статті є висвітлення аспектів обліку доходів та оцінка тенденцій їх сучасного рівня на промислових підприємствах.

Виклад основного матеріалу. Дохід є запорукою подальшої діяльності кожного підприємства. Це пояснюється тим, що він має вирішальний вплив на фінансовий результат. Категорія «дохід» в економічній літературі багатьма науковцями ототожнюється з поняттям «виручка». Найбільш розповсюдженим з економічної точки зору стало визначення поняття «дохід підприємства» як суми виручки від реалізації продукції і майна, а також від здійснення позареалізаційних операцій [1].

Однак ототожнення «доходу» з «виручкою» виключає з даної дефініції такі складові як: оренда, роялті, дивіденди тощо. В обліковому сенсі НП(С)БО 1 «Загальні відомості до фінансової звітності» у

п. 3 визначено дохід як «збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань яке приводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)» [2]. З цього випливає, що бухгалтерський підхід базується на терміні «економічна вигода».

Загальновідомо, що система управління доходами в бухгалтерському обліку на підприємствах не може повноцінно існувати без належного їхнього нормативно-правового забезпечення. В. А. Дерій у своїй праці визначає нормативно-правове забезпечення обліку і контролю як «сукупність нормативно-правових актів найвищих гілок влади у державі (законодавчої, виконавчої та представницької), Міністерства фінансів України, інших міністерств та відомств, і, власне, кожного підприємства зокрема, які забезпечують повноцінне функціонування та динамічний розвиток бухгалтерського обліку, фінансової звітності й економічного контролю в нашій державі» [3].

Всю систему нормативно-правового регулювання обліку доходів на підприємствах в Україні можна представити п'яти-рівневою структурою (рис. 1).

Нормативно-правова база регулювання обліку доходів, як бачимо з рис. 1, наразі є чисельною та містить значну кількість вимог та нюансів, дотримання яких є обов'язковим. Характеристику основних нормативно-правових актів, що регулюють облік доходів на промислових підприємствах, наведено табл. 1.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи суб'єктів господарювання визначають П(С)БО 15 «Дохід» та МСБО 18 «Дохід» за напрямками їх визнання, оцінки, складу та класифікації.

Порівнюючи основні положення національних та міжнародних стандартів варто зазначити, що вони мають багато спільного у критеріях визнання доходу, його оцінки (оцінюється за справедливою вартістю) та розкриття інформації про доходи у примітках до фінансової звітності (відмінністю є класифікація доходів за групами). Розбіжності між стандартами виникають стосовно класифікації доходів. Так, п. 7 П(С)БО 15

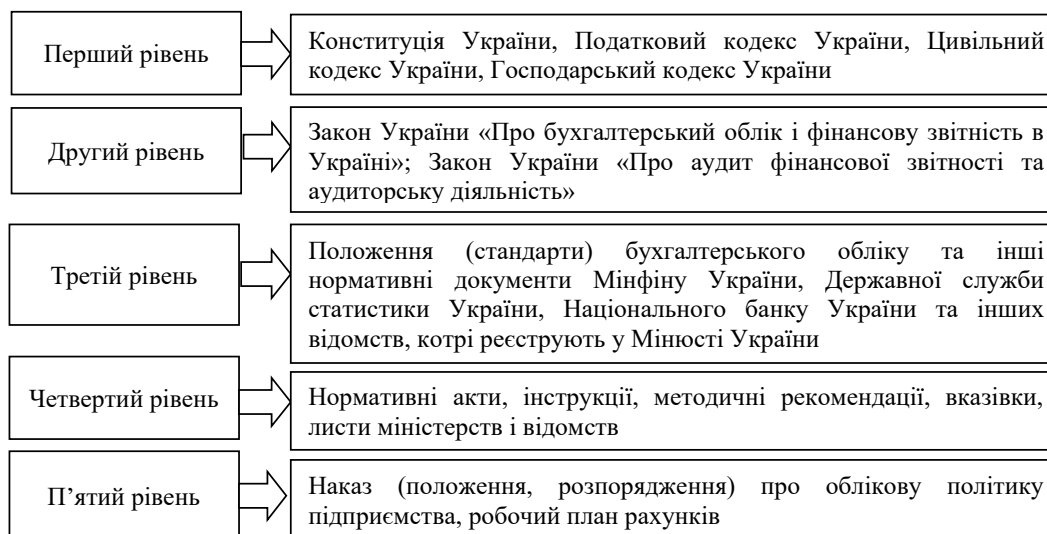

Рис. 1. Рівні нормативного регулювання обліку доходів на підприємствах України

Джерело: узагальнено авторами

Таблиця 1

Характеристика нормативно-правових актів, що регулюють облік доходів

Нормативно-правовий акт	Характеристика нормативного документу
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3]	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2]	Визначаються методологічні аспекти формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності
П(С)БО 15 «Дохід» [5]	Визначено критерії визнання, оцінки, класифікацію доходів для облікових цілей, а також особливості розкриття інформації про доходи у примітках до фінансової звітності.
МСБО 18 «Дохід» [6]	Розкрито сутність доходу, оцінка та класифікація, особливості розкриття інформації про доходи у примітках до фінансової звітності.
Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [7]	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку. Наводяться детальні роз'яснення щодо ведення обліку доходів на підприємстві.

Джерело: узагальнено авторами

класифікує дохід за такими групами: «дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи» [5]. Однак МСБО 18 розрізняє: «дохід від реалізації товарів; дохід від надання послуг; відсотки, роялті, дивіденди» [6]. Дана розбіжність впливатиме на організацію синтетичного та аналітичного обліку доходів діяльності.

В. Г. Васильєва та Д. Ю. Семенюк виокремлюють наступні відмінності щодо обліку доходів за П(С)БО та МСБО: 1) за МСБО при визнанні доходу враховується не тільки юридична сутність господарських операцій, але й економічний зміст (переваги та ризики володіння); 2) невідповідність положень виникає, коли товари продані з гарантією. Визнання доходу відбувається в день продажу за П(С)БО, хоча існує ймовірність майбутніх витрат по гарантіям [8, с. 132]. Таким чином, попри те, що національні стандарти бухгалтерського обліку ґрунтуються на міжнародних П(С)БО 15 та МСБО 18 не є тотожними, оскільки структура міжнародного стандарту значно ширша (більш конкретизовано певні положення). Тому ключовим напрямом гармонізації виступає поступове введення МСБО в облікову практику українських підприємств.

Організація бухгалтерського обліку на кожному промисловому підприємстві відбивається у складеній обліковій політиці. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає облікову політику як «сукупність принципів, методів та процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» [4]. Ми поділяємо думку В. А. Малахова та А. Є. Екгардта про те, що на сьогодні відсутні жодні нормативні рекомендації щодо порядку її розроблення. У своїй праці науковці зазначають, що на формування облікової політики впливають такі фактори як: сфера діяльності та галузева належність підприємства; організаційна структура управління та наявність структурних підрозділів, які на підприємстві є центрами доходів; обсяги діяльності та розміри організації; наявність програмного забезпечення тощо [9, с. 427–428].

Слід відмітити, що методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємства передба-

чено такі елементи політики стосовно доходів: порядок оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг та порядок визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом.

Ми погоджуємося з думкою Л. В. Глушко про те, що «до питань облікової політики підприємства щодо доходів доречно віднести також періодичність віднесення доходів на фінансові результати. Згідно із принципом відповідності, доходи на фінансові результати підприємство може відносити щомісячно, а може робити це щоквартально» [10].

Окрім того дослідженнями встановлено, що найбільш розповсюдженою помилкою при веденні бухгалтерського обліку на промислових підприємствах є некоректний період визнання доходів, що в подальшому призводить до викривлення показників звітності (завищення або заниження доходів) та вводить в оману її користувачів.

На нашу думку, наказ про облікову політику промислових підприємств в частині обліку доходів має містити наступні елементи: 1) метод оцінки доходів та критеріїв їх визнання на дату складання балансу; 2) періодичність віднесення доходів на фінансові результати; 3) перелік та склад доходів для цілей бухгалтерського обліку (зокрема доходів майбутніх періодів).

Для обліку доходів підприємства Планом рахунків передбачено пасивні рахунки сьомого класу (рах. 70–78). Синтетичні та аналітичні рахунки призначені для обліку доходів виступають джерелом для складання форми 2 «Звіту про фінансовий результат (Звіту про сукупний дохід)», тому наприкінці звітного періоду інформація з рахунків 70–78 списується на фінансові результати (рахунок 79). Наприкінці звітного періоду рахунки сьомого класу закриваються й залишки на них немає, тому їх можна віднести до тимчасових, які виконують допоміжні функції та починають новий звітний період з нульового сальдо [11].

Дохід – важлива економічна категорія яка має вагомий вплив на фінансовий результат підприємства, тому збір інформації про доходи є дуже важливим для прийняття управлінських рішень. В межах проведеного дослідження проаналізуємо динаміку доходів підприємств України за 2016–2020 рр., що представлено на рис. 2.

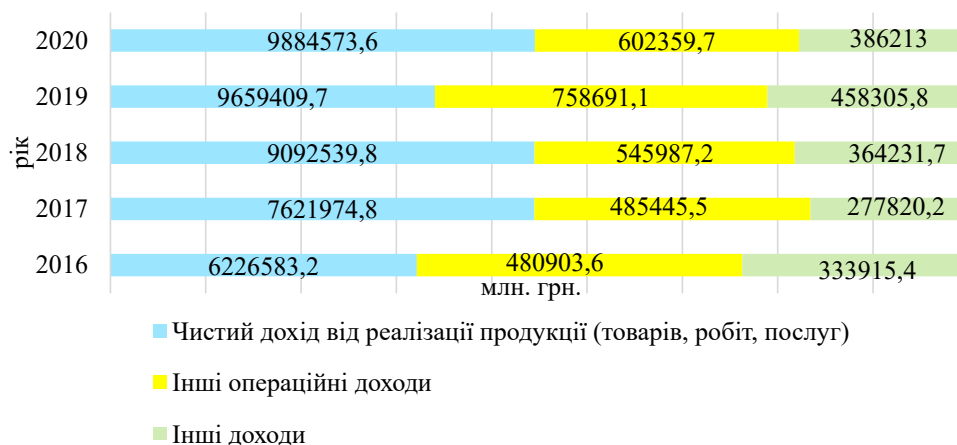

Рис. 2. Динаміка доходів підприємств України 2016–2020 рр., млн. грн.

Джерело: побудовано авторами на основі [12]

Дані рис. 2 свідчать про зростання чистих доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) українських підприємств протягом 2016–2020 рр. Так, доходи від реалізації продукції за період, що аналізується зросли на 3657990,4 млн. грн. (або 58,7%). Загальна сума інших операційних доходів у 2020 становила 602359,7 млн. грн. проти 480903,6 млн. грн. Щодо інших доходів підприємств за період 2016–2019 рр. спостерігалася позитивна динаміка. Вже у 2020 р. інші доходи знизились до 386213,0 млн. грн.

Загальна динаміка доходів підприємств України 2016–2020 рр. графічно зображена на рис. 3. В цілому сума доходів суб'єктів господарювання за аналізований період зросла на 3831744,1 млн. грн.

Структуру доходів підприємств дослідимо за допомогою табл. 2. Досліджуючи структуру доходів суб'єктів господарювання слід зазначити, що найбільша питома вага припадає на чистий дохід від реалізації продукції (питома вага коливається від 88,4% до 90,9%). У той же час, інші операційні доходи складають в середньому 5,7% від загальної сукупності.

Не менш важливим виступає дослідження чистого доходу від реалізації продукції у розрізі галузей. Структуру чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) підприємств України станом на 31 грудня 2016 та 2020 рр. представлено на рис. 4.

Порівнюючи відсотковий склад чистого доходу від реалізації продукції протягом дослідженого періоду, варто зауважити на тому, що найбільшу питому вагу у структурі займає оптова та роздрібна торгівля втім не менш вагоме місце займає промислова галузь. Промислова галузь утворює систему видів економічної діяль-

ності (4 секції), їх підвидів та підприємств, діяльність яких направлена на виробництво товарів і послуг для проміжного і кінцевого споживання.

За офіційними даними Держстату у 2021 р. у структурі реалізованої промислової продукції найбільшу частку займає переробна промисловість 61,3% від загальної сукупності. Серед галузей переробної промисловості важко переоцінити роль державних космічних технологій, оскільки Україна є космічною державою та володіє потужним інноваційним потенціалом.

Державне підприємство «Конструкторське бюро «Південне» ім. М. К. Янгеля» є відомим у світі українським підприємством, що успішно розробляє ракетно-космічні системи та бойові ракетні комплекси, більшість з яких є досягненнями світового рівня [13]. Ключовим напрямом цієї галузі виступає вдосконалення існуючих та створення нових зразків ракетно-космічної техніки.

Доходам на промислових підприємствах відведена особлива роль, оскільки ефективність функціонування суб'єктів господарювання багато в чому залежить від системи управління ними. Як зазначає, Т. О. Мулик «показники дохідності є вирішальними в оцінках ефективності функціонування суб'єкта господарювання за всіма видами діяльності: виробничою, фінансовою та інвестиційною. В доходах підприємства акумулюються результати виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг), їх якості й асортименту, ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів, результати ділового партнерства та виробничо-фінансового менеджменту тощо» [14, с. 81].

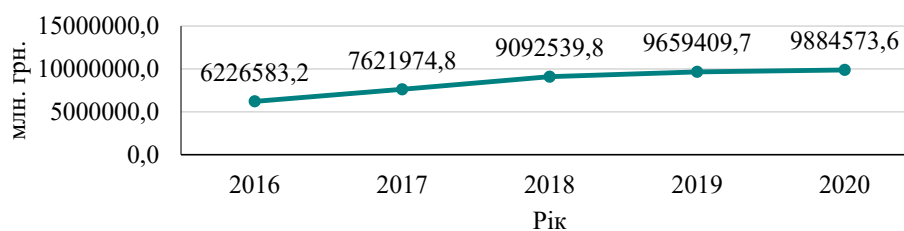

Рис. 3. Динаміка доходів підприємств України 2016–2020 рр., млн. грн.

Джерело: побудовано авторами на основі [12]

Таблиця 2

Структура доходів підприємств України 2016–2020 рр., %

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення 2020 до 2016, (+,-)
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	88,4	90,9	90,9	88,8	90,9	2,5
Інші операційні доходи	6,8	5,8	5,5	7,0	3,6	-3,3
Інші доходи	4,7	3,3	3,6	4,2	3,6	-1,2
Разом доходів	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0

Джерело: побудовано авторами на основі [12]

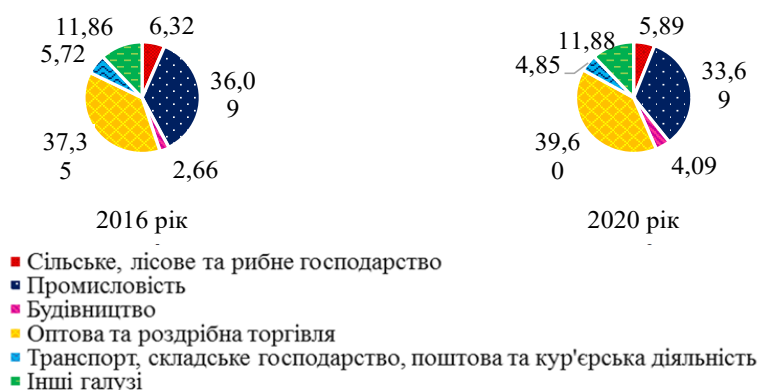

Рис. 4. Структура чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) підприємств України за 2016–2020 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [12]

Для того щоб проаналізувати обсяги доходів ДП «КБ «Південне» розглянемо табл. 3.

За даними табл. 3 можна побачити суттєве зменшення усіх показників (за виключенням інших доходів) у 2020 р. в порівнянні з 2016 р., а саме чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 572334 тис. грн. (або 35,5%). Дана зміна була викликана карантинними обмеженнями, що стали причиною відкладення заключень контрактів з іноземними замовниками, що зменшило обсяги виробництва продукції.

Для оцінки взаємозв'язку формування доходів з фінансовим станом проведемо аналіз показників ліквідності конструкторського бюро (рис. 5). В ході аналізу коефіцієнтів ліквідності, було виявлено, що коефіцієнти поточної та термінової ліквідності конструкторського бюро знаходяться в межах нормативного значення. Станом на 2020 р. коефіцієнт абсолютної ліквідності знаходиться поза межами нормативу (0,2–0,35) і зменшився на 0,36 в.п. порівняно з 2016 р., що свідчить про погіршення платоспроможності підприємства за короткостроковими зобов'язаннями.

За результатами аналізу коефіцієнтів ліквідності можна зробити висновок про несприятливий стан ліквідності активів ДП «КБ «Південне» та високу ймовірність того, що підприємство у короткі терміни зможе погасити свої зобов'язання перед кредитором. Серед головних чинників погіршення фінансового стану у 2019–2020 рр. слід виокремити пандемію COVID-19, яка негативно позначилася на діяльності підприємства та призвела до обмежувальних заходів щодо організації виробничого процесу, встановлених з метою запобігання поширенню вірусу, скорочення міжнародних комунікацій та поступової втрати конкурентоспроможності на світовому ринку промисловості. Як наслідок, обсяги доходів суб'єкта господарювання суттєво зменшилися. На наш погляд, основними шляхами збільшення доходності конструкторського бюро може бути збільшення обсягів продажу за рахунок виходу на нові більш вигідні ринки збуту та оптимізація структури виробленої і реалізованої продукції за рахунок диверсифікації виробництва.

Висновки. Ефективна діяльність виступає провідною умовою розвитку підприємства та максимізації прибутку в довгостроковій перспективі.

Таблиця 3

Динаміка доходів ДП «КБ «Південне» за 2016–2020 рр., тис. грн.

Показник	2016	2017	2018	2019	2020	Відхилення 2020 до 2016, (+,-)
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1610314	1961123	2657244	2020088	1037980	-572334
Інші операційні доходи	6674816	220186	1104779	174566	228616	-6446200
Інші фінансові доходи	81161	78699	42038	34094	8633	-72528
Інші доходи	18470	1047	2072	493	113661	95191

Джерело: побудовано авторами на основі [13]

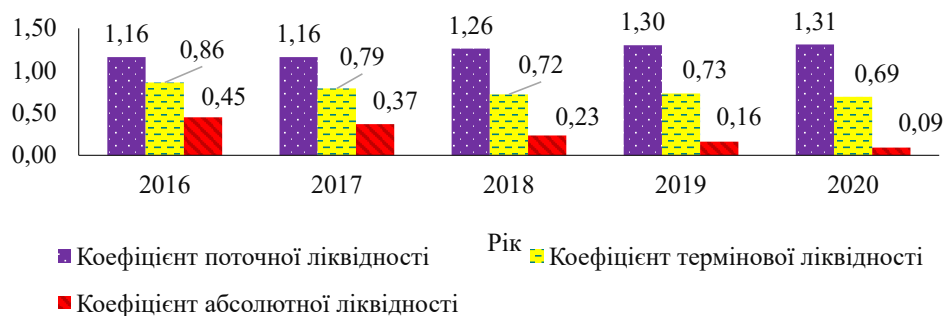

Рис. 5. Коефіцієнти поточної, термінової та абсолютної ліквідності ДП «КБ «Південне» за 2016–2020 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [13]

Нормативно-правове забезпечення обліку доходів є провідним вектором ефективної організації бухгалтерського обліку та контролю на підприємствах. На підставі дослідження організації обліку доходів виявлено, що важливою умовою раціональної системи обліку є складена облікова політика, в якій висвітлені аспекти оцінювання, визнання, переліку та складу доходів (зокрема доходів майбутніх періодів), а також періодичності їх віднесення на фінансові результати.

Проведений аналіз показав, що у структурі доходів українських підприємств провідне місце займає

промислова галузь, яка сприяє розвитку бізнесу. Тому визначальними для стану національної економіки і стандартів життя громадян стають рівень, тенденції та перспективи промислового розвитку. Оцінка сучасного рівня доходів великого державного підприємства «КБ «Південне» вказує не те, що на їх поведінку найбільше впливають особливості функціонування конструкторського бюро в умовах економічної кризи, а у 2019-2020 рр. також і пандемія COVID-19. В цілому показники доходів та коефіцієнтів ліквідності активів ДП «КБ «Південне» відображають реальний фінансовий стан космічної галузі України.

Список використаних джерел:

1. Павелко О. В Теоретичний аспект дослідження сутності поняття «дохід» та особливості його класифікації. *Наукові записки. Серія «Економіка». Зб. наук. праць. Вид-во НУ «Острозька академія»*. 2008. Випуск 10. С. 285–293.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
3. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнарод. зб. наук. Праць. Серія: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз*. Житомир: ЖДТУ, 2010. Вип. 2 (17). С. 77–83.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.
8. Васильєва В. Г., Семенюк Д. Ю. Облік доходів і витрат: напрями гармонізації міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. *Економічний простір*. 2019. Вип. 147. С. 128–139.
9. Малахов В. А., Екгардт А. Є. Особливості організації обліку фінансових результатів промислових підприємств за національними та міжнародними стандартами. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 32. С. 426–432.
10. Глушко Л. В. Особливості обліку доходів підприємства. *Modern directions of theoretical and applied researches*. 15–22 March 2016. URL: <https://www.sworld.com.ua/konfer42/81.pdf>
11. Белозерцев В. С., Гринько І. С. Облік доходів на торговельних підприємствах. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8421>.
12. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
13. Офіційний сайт ДП «КБ «Південне». URL: <https://www.yuzhnoye.com/ua/home>.
14. Мулик Т. О. Методичні підходи до аналітичного забезпечення управління доходами. *Агросвіт*. 2020. № 6. С. 77–86. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/6_2020/10.pdf.

References:

1. Pavelko O. V. (2008) Teoretychnyi aspekt doslidzhennia sutnosti poniattia «dokhid» ta osoblyvosti yoho klasyfikatsii [The theoretical aspect of the study of the essence of the concept of "income" and the peculiarities of its classification]. *Naukovi zapysky. Serii «Ekononika». Zb. nauk. prats. Vyd-vo NU «Ostrozka akademiia»*, vol. 10, pp. 285–293.
2. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti», zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 07.02.2013 r. № 73 [National regulation (standard) of accounting 1 "General require-

ments for financial reporting", approved by order of the Ministry of Finance of Ukraine dated February 7, 2013 No. 73]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

3. Derii V. A. (2010) Normatyvno-pravove zabezpechennia obliku i kontroliu vytrat ta dokhodiv pidpriemstv [Regulatory and legal provision of accounting and control of costs and revenues of enterprises]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu. Mizhnar. zb. nauk. Prats. Serii: Bukhhalterskyi oblik, kontrol i analiz*. Zhytomyr: ZhDTU, vol. 2 (17), pp. 77–83.

4. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. №996-XIV [On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine dated July 16, 1999 No. 996-XIV]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

5. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 15 «Dokhid» zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29.11.1999 r. № 290 [National regulation (standard) of accounting 15 "Revenue" was approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine dated November 29, 1999 No. 290]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.

6. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 18 (MSBO 18) vid 01.01.2012 r. [International Accounting Standard 18 (IAS 18) dated January 1, 2012]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text.

7. Instruksiiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv i orhanizatsii: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.11.99 r. № 291 [Instructions on the application of the Plan of accounts for the accounting of assets, capital, liabilities and economic operations of enterprises and organizations: order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 11/30/99 No. 291]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

8. Vasyliieva V. H., Semeniuk D. Iu. (2019) Oblik dokhodiv i vytrat: napriamy harmonizatsii mizhnarodnykh ta natsionalnykh standartiv bukhhalterskoho obliku ta finansovoi zvitnosti [Accounting of income and expenses: areas of harmonization of international and national standards of accounting and financial reporting]. *Ekonomichniy prostir*, vol. 147, pp. 128–139.

9. Malakhov V. A., Ekhardt A. Ie. (2019) Osoblyvosti orhanizatsii obliku finansovykh rezultativ promyslovykh pidpriemstv za natsionalnymy ta mizhnarodnymy standartamy [Peculiarities of the organization of accounting of financial results of industrial enterprises according to national and international standards]. *Infrastruktura rynku*, vol. 32, pp. 426–432.

10. Hlushko L.V. (2016) Osoblyvosti obliku dokhodiv pidpriemstva [Peculiarities of enterprise income accounting]. *Modern directions of theoretical and applied researches*. Available at: <https://www.sworld.com.ua/konfer42/81.pdf>.

11. Bielozertsev V. S., Hrynko I. S. (2020) Oblik dokhodiv na torhivelnnykh pidpriemstvakh [Accounting of income at trading enterprises]. *Efektivna ekonomika*, no. 12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8421>.

12. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

13. Ofitsiinyi sait DP «KB «Pivdenne» [Official website of SE "KB "South"]. Available at: <https://www.yuzhnoye.com/ua/home>.

14. Mulyk T. O. (2020) Metodychni pidkhody do analitychnoho zabezpechennia upravlinnia dokhodamy [Methodical approaches to analytical support of income management]. *Ahrosvit*, no. 6, pp. 77–86. Available at: http://www.agrosvit.info/pdf/6_2020/10.pdf.